

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
30 жовтня 2024 року,
протокол № 4.

Ректор університету, голова вченої ради,
доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

30 жовтня 2024 року

м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ ЦИФРОВОГО БІЗНЕСУ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра
за спеціальністю 073 Менеджмент
галузі знань 07 Управління та адміністрування

м. Хмельницький
2024

РОЗРОБНИК

Доцент кафедри фінансів, банківської справи,
страхування та фондового ринку, кандидат
економічних наук, доцент
25 вересня 2024 року

Вадим ПУХАЛЬСЬКИЙ

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
25 вересня 2024 року, протокол № 2.

Завідувачка кафедри, кандидатка
економічних наук, доцентка
25 вересня 2024 року

Алла КРУШИНСЬКА

Деканеса факультету управління та
економіки, кандидатка економічних наук,
доцентка
25 вересня 2024 року

Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
23 жовтня 2024 року, протокол № 2.

Голова методичної ради університету,
кандидатка наук з державного управління,
доцентка
23 жовтня 2024 року

Ірина КОВТУН

Обліковий обсяг 0,44 ум.др.арк.

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	- 3
2. Заплановані результати навчання	- 4
3. Програма навчальної дисципліни	- 6
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	- 7
4.1 Тематичний план навчальної дисципліни	- 7
4.2 Аудиторні заняття	- 8
4.3 Самостійна робота студентів	- 8
5. Методи навчання та контролю	- 8
6. Схема нарахування балів	- 8-9
7. Рекомендовані джерела	- 9
7.1. Основні джерела	- 9
7.2. Допоміжні джерела	- 10
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	- 10

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 07 Управління та адміністрування
2. Код і назва спеціальності	– 073 Менеджмент
3. Назва спеціалізації	– Не передбачена
4. Назва дисципліни	– Облік і оподаткування цифрового бізнесу
5. Тип дисципліни	– Вибіркова
6. Код дисципліни	– ППВ.5.33
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– бакалавр
9. Курс / рік навчання	– третій
10. Семестр	– п'ятий
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3/90
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 36
% від загального обсягу	– 0,4
лекційні заняття (годин)	– 18
% від обсягу аудиторних годин	– 0,5
семінарські заняття (годин)	– 18
% від обсягу аудиторних годин	– 0,5
самостійна робота (годин)	– 54
% від загального обсягу	– 0,6
тижневих годин:	
аудиторних занять	– 2
	4
самостійної роботи	– 3
3) заочна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 10

% від загального обсягу лекційних занять (годин)	– 0,11 – 6
% від обсягу аудиторних годин семінарські заняття (годин)	– 0,6 – 4
% від обсягу аудиторних годин самостійна робота (годин)	– 0,4 – 80
% від загального обсягу тижневих годин:	– 0,89
аудиторних занять	– 0,55
самостійної роботи	– 4,44
12. Форма семестрового контролю	– залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ЗПО 4 Інформаційні системи та технології – ППО 6 Інформаційні технології в менеджменті
2) супутні дисципліни	– ППО 10 Облік і аудит
3) наступні дисципліни	– ППО 12. Цифровий менеджмент
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
	Спеціальні компетентності СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності бізнес-структур, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації СК 17. Здатність проводити діагностику діяльності реальних та віртуальних бізнес-структур з використанням відповідного матеріального та програмного забезпечення в умовах цифрового середовища задля досягнення ефективності їх бізнес-процесів.
Результати навчання	ПР 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. ПР 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

**Після завершення вивчення дисципліни
здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:**

1. Знання

(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)

- 1.1) знати вимоги до системи бухгалтерського обліку в умовах цифровізації;
- 1.2) знати організацію ведення на підприємствах обліку в умовах цифрових технологій;
- 1.3) знати базові характеристики, які повинна відображати облікова політика підприємства;
- 1.4) знати етапи технологічного процесу обробки даних при використанні сучасного бухгалтерського програмного забезпечення;
- 1.6) знати особливості оподаткування цифрового бізнесу в Україні.

2. Розуміння

(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)

- 2.1) пояснювати зміст основних термінів, що розкривають суть обліку цифрового бізнесу;
- 2.2) розуміти особливості процесу документування фактів господарського життя в умовах використання цифрових технологій;
- 2.3) розуміти вплив Інтернету та електронної комерції на облікову технологію підприємства;
- 2.4) визначати сутність об'єктів обліку та розуміти їх роль і місце в діяльності підприємств цифрового бізнесу;
- 2.5) розуміти практику здійснення обліку діяльності підприємства цифрового бізнесу;

3. Застосування знань

(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)

- 3.1) вміти застосувати навички організації обліку на підприємстві цифрового бізнесу;
- 3.2) вміти документувати факти господарського життя в умовах використання цифрових технологій;
- 3.3) вміти відображати господарські операції на рахунках синтетичного обліку;
- 3.4) застосувати методи оцінки активів та зобов'язань;
- 3.5) розробляти рекомендації щодо покращення облікового процесу на підприємстві.

4. Аналіз

(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)

- 4.1) вивчати та аналізувати цифрові технології в обліку з метою їх запровадження;
- 4.2) Застосувати технології блокчейн у фінансово-економічній сфері суб'єкта господарювання;
- 4.3) обліковувати витрати на розробку та обслуговування інтернет-магазину;
- 4.4) визначати вплив цифровізації на елементи методу бухгалтерського обліку;
- 4.5) застосовувати спеціальний режим оподаткування резидентів Дія Сіті.

5. Синтез

(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)

- 5.1) знаходити рішення щодо удосконалення обліку за об'єктами обліку;
- 5.2) накопичувати та узагальнювати інформацію в облікових регістрах;
- 5.3) формувати оборотну відомість для складання фінансової звітності підприємства;
- 5.4) формувати фінансову звітність підприємства цифрового бізнесу;
- 5.5) формувати електронні файли за об'єктами обліку.

6. Оцінювання

(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)

6.1) аналізувати систему діючого законодавства та підзаконних актів щодо оподаткування цифрового бізнесу в Україні;

6.2) аналізувати фактори впливу на фінансові результати підприємства та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень;

6.4) оцінювати розмір достатності та належності документації, необхідної для облікового процесу;

6.5) визначати рівень впливу диджиталізації на розвиток обліку, а також результатів та наслідків даного впливу;

7. Створення (творчість)

(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)

7.1) розвивати теорію і практику в сфері обліку підприємства цифрового бізнесу;

7.2) системно та глибоко мислити щодо нових підходів до оцінки облікових об'єктів;

7.3) встановлювати співвідношення і взаємодії бухгалтерського обліку та облікової політики з функціями управління підприємством;

7.4) виявляти сучасний стан і тенденції удосконалення фінансового обліку підприємства;

7.5) розширювати об'єкти обліку у світлі становлення та розвитку сучасної парадигми.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Цифрова економіка: передумови становлення, сегменти, функції

Передумови становлення та суть цифрової економіки. Складові цифрової економіки. Функції цифрової економіки. Нормативне регулювання цифрової економіки в Україні. Особливості прийняття рішень в цифровій економіці. Зарубіжний досвід становлення та розвитку цифрової економіки.

Тема 2. Цифровізація як напрям модернізації системи бухгалтерського обліку

Взаємодія цифровізації системи управління та системи бухгалтерського обліку підприємства. Вимоги до системи бухгалтерського обліку в умовах цифровізації. Вплив цифровізації на елементи методу бухгалтерського обліку.

Тема 3. Цифровий облік: поняття і сутнісні характеристики

Суть поняття «цифровий облік». Сутнісні характеристики (зв'язок бухгалтерського обліку та інформаційних технологій). Становлення та розвиток цифрового обліку в Україні. Вплив Інтернету та електронної комерції на облікову технологію підприємства

Тема 4. Цифрові технології в обліку

Етапи технологічного процесу обробки даних при використанні сучасного бухгалтерського програмного забезпечення. Особливості процесу документування фактів господарського життя в умовах використання цифрових технологій. Хмарні технології в сфері бухгалтерського обліку: суть, переваги та проблеми їх використання. Застосування технології блокчейн у фінансово-економічній сфері суб'єкта господарювання. Технології роботи з великими масивами даних.

Тема 5. Особливості бухгалтерського обліку в Інтернет-торгівлі

Суть Інтернет торгівлі. Типи розрахункових операцій у сфері електронної комерції та їх вплив на організацію обліку. Облік витрат на розробку та обслуговування інтернет-магазину. Облік інтернет-еквайрингу на умовах попередньої оплати та після оплати.

Тема 6. Теоретичні основи оподаткування в умовах цифрової

6.1. Сутність, принципи та передумови податкової цифровізації.

6.2. Необхідність податкового регулювання розвитку цифрової економіки.

6.3. Інституційно-правове забезпечення впровадження цифровізації податкових відносин в Україні.

6.4. Види і функції електронних сервісів для платників податків в Україні.

Тема 7. Особливості оподаткування цифрового бізнесу в Україні

Нарахування та сплата ПДВ ІТ-компанії. Спеціальний режим оподаткування резидентів Дія Сіті. Додаткові умови для сплати ПДФО та ЄСВ за пільговими ставками резидентів Дія Сіті. Оподаткування інтернет-еквайрингу на умовах попередньої оплати та після оплати.

Тема 8. Зарубіжний досвід обліку і оподаткування цифрового бізнесу

Характеристика українських онлайн-сервісів для ведення обліку та сплати податків. Зарубіжний досвід ведення електронного обліку як елементу діджиталізації. Зарубіжний досвід оподаткування цифрового бізнесу та можливості його імплементації в Україні

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Р а з о м	Л е к ц і ї	С е м і н а р с ь к і	Л а б о р т о р н і	І н. з а в д.	С Р С	Р а з о м	Л е к ц і ї	С е м і н а р с ь к і	Л а б о р т о р н і	І н. з а в д.	С Р С
1	Цифрова економіка: передумови становлення, сегменти, функції	10	2	2	6			10			10		
2	Цифровізація як напрям модернізації системи бухгалтерського обліку	10	2	2	6			12	2		10		
3	Цифровий облік: поняття і сутнісні характеристики	10	2	2	6			12	2		10		
4	Цифрові технології в обліку	20	4	4	12			14		2	12		
5	Особливості бухгалтерського обліку в Інтернет-торгівлі	10	2	2	6			10		2	8		

6	Теоретичні основи оподаткування в умовах цифрової	10	2	2	6			10			10		
7	Особливості оподаткування цифрового бізнесу в Україні	10	2	2	6			12	2		10		
8	Зарубіжний досвід обліку і оподаткування цифрового бізнесу	10	2	2	6			10			10		
Разом годин :		90	18	18	54	-		90	6	4	80		

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота

4.3.1. До засобів оволодіння матеріалом дисципліни належить самостійна робота студента тобто придбання необхідних умінь і навичок у час, вільний від обов'язкових занять. Під час самостійної роботи студенти використовують і опрацьовують нормативно-законодавчі акти, які регулюють облік і звітність суб'єктів малого підприємництва, навчальну літературу, а також тексти лекцій. Специфічною формою навчальної самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань у вигляді розв'язування ситуацій та їх аналізу, написання рефератів.

Індивідуальні завдання виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи навчальним планом.

4.3.2. Самостійна робота студентів оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для такого виду робіт.

5. Методи навчання та контролю

Під час проведення лекційних занять застосовуються такі словесні методи навчання як:

- лекція, яка проводиться у традиційній формі так із застосуванням ілюстративного матеріалу;
- бесіда в ході якої викладач за допомогою вдало поставлених питань спонукає студентів відтворювати раніше набуті знання, робити самостійні висновки-узагальнення на основі засвоєного фактичного матеріалу;
- пояснення тобто словесне тлумачення понять, явищ, слів, термінів, принципів дій, прикладів тощо.

Під час проведення семінарських занять застосовуються практичні методи навчання, а саме:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- розв'язування ситуаційних завдань та вирішення тестових завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

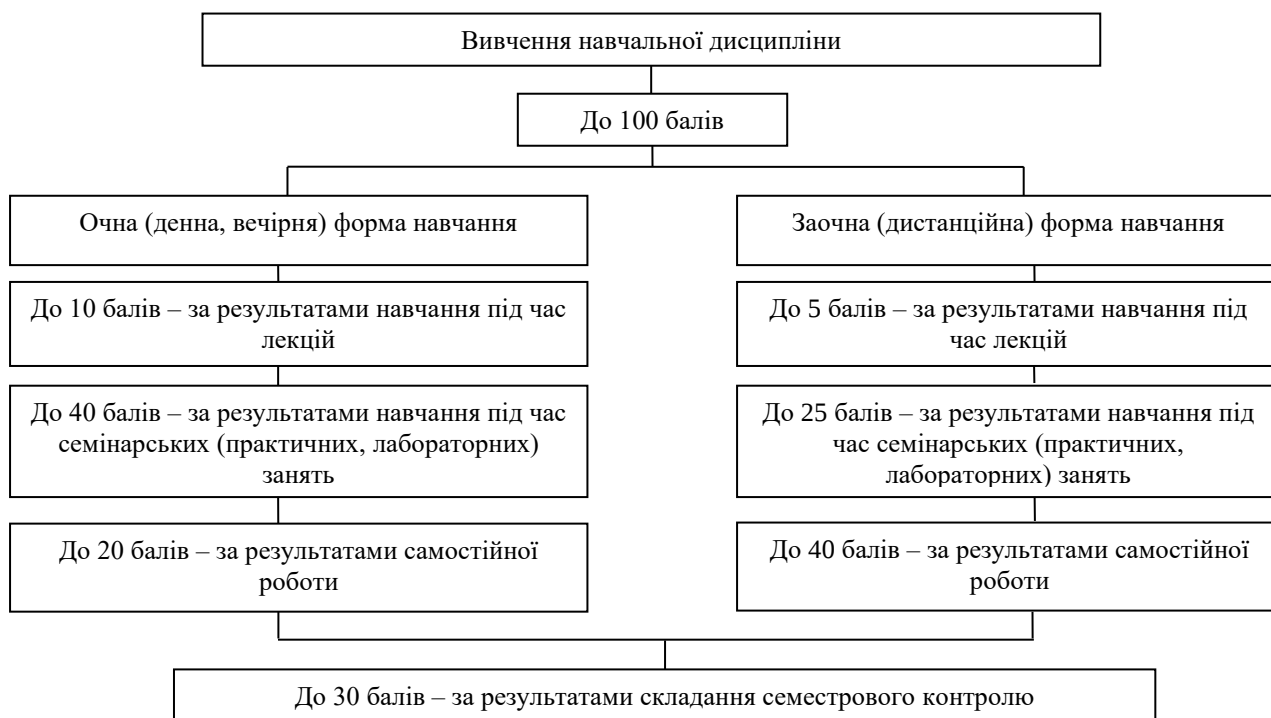
1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі **заліку** в усній формі та письмовій з розв'язуванням задач і вирішення тестових завдань.

6. Схема нарахування балів

6.1. Наррахування балів за результатами навчання здійснюється за схемою, наведеною на рис.

6.2. Обсяг балів, здобутих бакалавром під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Бардаш С. В., Грабчук І. Л. Цифрові технології в сфері бухгалтерського обліку: основні можливості та ризики. Ефективна економіка. 2021. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9301>

2. Гаврилюк А. Яку ІС вибрати: в хмарі чи локальну? 2019. URL: <https://golossokal.com.ua/cikavo/yaku-1s-vybraty-vkhmari-chy-lokal-nu.html>.

3. Гайова А.В., Малинич Н.В. ІТ-модернізація бухгалтерського обліку та її перспективи. Розвиток бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні: теорія, практика та професійна етика : зб. тез Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Ірпінь (5–6 листопада 2020 р.). Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. С. 314–316. II International scientific conference

4. Голячук Н.В., Голячук С.Є. Переваги та недоліки застосування хмарних технологій в обліку. Економічні науки. Серія: Облік і фінанси. 2015. Вип. 12 (1). С. 80–86.
5. Дубініна М. В., Сирцева С. В., Буганов О. В., Тусова Н. О. Blockchain-технологія як засіб трансформації бухгалтерського обліку. Modern economics. 2018. № 12. С. 75–80.
6. Канцедаль Н.А. Бухгалтерський облік цифрової епохи: розширення термінологічних кордонів. Облік і фінанси. № 1 (83), 2019. С. 29–34.
7. Король С.Я., Ключко А.О. Цифрові технології в обліку й аудиті. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2020. № 1. С. 170–176. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2020_1_31
8. Кулинич М. Б., Матвійчук І. О., Сафарова А. Т., Герасименко Т. О. Діджиталізація обліку, аналізу та оподаткування в системі управління підприємством. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. 2021. № 64. С. 57–63
9. Кузь В. І. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах цифровізації господарських та управлінських процесів. БІЗНЕСІНФОРМ. 2021. № 6. С. 197–204.
10. Мельниченко О.В., Гартінгер Р.О. Роль технології блокчейн у розвитку бухгалтерського обліку та аудиту. European Cooperation. 2016. № 7 (14). С. 9–19.
11. Панасюк В., Бурденюк Т., Мужевич Н. Особливості цифрової трансформації обліку. Галицький економічний вісник. 2021. № 1 (68). С. 70–76. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2021.01.070
12. Пілевич Д. Трансформація системи бухгалтерського обліку в умовах розвитку цифрових технологій. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2020. № 3 (23). URL: <http://ppeu.stu. cn.ua/article/view/224553/224782>.
13. Пілевич Д. С. Теоретико-прикладні засади використання blockchain-технології в бухгалтерському обліку. Проблеми економіки. 2020. № 1 (43). С. 267–274. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-1-267-274>.
14. Податковий кодекс України: закон України в редакції від 23.04.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
15. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
16. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI (в редакції від 24.10.2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.
17. Про електронний цифровий підпис : Закон України від 22.05.2003 р. №852-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/852-15#Text>.
18. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV (в редакції 07.11.2018 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.
19. Про електронну комерцію : Закон України від 03.09.2015 № 675-VIII (в редакції від 19.04.2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>.
20. Про затвердження перекладу таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України від 07.12.2018 р. № 983. URL: <https://www.minfin.gov.ua/news/view/prozakhody-shchodo-skladannia-finansovoi-zvitnosti-na-osnovi-taksonomii-finansovoizvitnosti-v-iedynomu-elektronnomuformati?category=bjudzhet&subcategory=taksonomiia>.
21. Прохоров М.В. Як блокчейн змінить бухгалтерію. 2019. URL: http://bz.ligazakon.ua/magazine_article/BZ012012.
22. Пухальський В.В. Податковий контроль в Україні: теоретичні та практичні аспекти монографія / Видавничий дім «Гельветика», 2024. – 296 с.
23. Пухальський В.В. Методичні вказівки до вивчення курсу «Облік та аналіз ЗЕД Ч1.» Методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів спеціальності «Міжнародні економічні відносини» / В. В. Пухальський. – Хмельницький : ХНУ, 2018. – 111 с.
24. Пухальський В.В. Облік контрольованих операцій в Україні. Наукові перспективи. № 12(54) 2024. с. 848-856.

25. Рогова Н. Трансформація політики, інструментів і технологій обліку та оподаткування в умовах цифрової економіки. Фінансовий простір. 2020. № 2 (38). С. 103–116.
26. Спільник І.В., Палюх М.С. Бухгалтерський облік в умовах цифрової економіки. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2019. Випуск 1–2. С. 83–96.
27. Тенюх З. І., Пелех У. В. Діджиталізація бухгалтерського обліку в Україні: стан та перспективи розвитку. Економіка та суспільство. 2022. № 41. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1588/1528>.
28. Шмигель О. Є. Модернізація бухгалтерського обліку в контексті сучасного розвитку цифрової економіки. Інноваційна економіка. 2023. № 1(93). С. 94-98.

7.2 Допоміжні джерела

1. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку: <https://buhgalter911.com/uk/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standart-buhgalterskogo/>.
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
3. Положення «Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» від 24.05.96р. № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>.
4. Пухальський В.В. Податкова політика України в умовах воєнного стану Науковий журнал Західноукраїнського Національного університету Світ фінансів. Випуск 3 (80) 2024 С. 81-90. 188 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернет

1. <http://portal.rada.gov.ua/> – Офіційний портал Верховної Ради України.
2. <http://www.sta.gov.ua/control/uk/index> - сайт Податкової служби України
3. www.kmu.gov.ua – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
4. www.bank.gov.ua – сайт Національного банку України.
5. <https://mof.gov.ua/uk> – Офіційний сайт Міністерства Фінансів України.